

Arkivsaksnr.:
2023/6376

Dokumentdato:
04.09.2023

Styre:
Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Styresak:
53/23

Møtedato:

Budsjettforslag for 2024 - Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bakgrunn

Fakultetet er bedt om å utarbeide budsjettforslag for 2024 som vil være et innspill i UiBs budsjettforhandling i Universitetsstyret i oktober.

Fagmiljøene ved fakultetet ble i mai 2023 invitert til å komme med innspill til fakultetets budsjettforslag. Innspillene ble fulgt opp med dialogmøter i juni. Budsjettforslaget som legges frem for fakultetsstyret er resultat av innspill fra fagmiljøene, dialogmøtene og fakultetets strategiske prioriteringer.

Universitetet orienterte i brev av 26.05.2023 om foreløpige rammer for 2024, forutsetningene rammen bygger på og retningslinjer for budsjettforslaget for 2024. Her inviteres det til en diskusjon om fakultetets totaløkonomi, hvordan denne kan økes og hva en kan få til av resultater fremover. Budsjettinnspillet følger malen angitt i dette brevet.

Budsjettprosessen er basert på at fakultetets forslag skal være på et overordnet nivå og vise fakultetets prioriteringer. Budsjettet vil derfor ikke beskrive alle forslag fra fagmiljøene i detalj. Statsbudsjettet for 2024 vil bli lagt frem 5 oktober og UiB skal vedta sitt budsjett 26 oktober. Fagmiljøenes spesifikke behov for ressurser vil bli ytterligere behandlet når fakultetets budsjettramme for 2024 er vedtatt, og fakultetsstyret skal foreta endelig ressursfordeling i møtet i desember 2023.

I det følgende oppsummeres hovedpunktene i budsjettforslaget

Budsjettramme

Etter flere år med betydelig økning i resultatene for utdanning er fakultetet i 2023 omtrent på nivå med tidligere år. Fakultetet får imidlertid en økning i resultatene for forskning. Rammen øker som følge av lønns og priskompensasjon og tilbakeføring av energikostnader. Statlige kutt, omfordelingskutt, og videre nedbygging av tildelte koronastudieplasser gir likevel noe reduksjon i basis for 2024. Totalbudsjettet for fakultetet anslås til ca. kr 518 millioner. I dette ligger det inne forventinger om en økning i antall rekrutteringsstillinger og midler vi søker finansiert innenfor UiBs budsjett, i tillegg til at den eksternt finansierte aktiviteten anslås økt til kr 130 millioner.

Faglige mål og utfordringer

Fakultetet har som mål å bidra med relevant forskning og forskningsbasert utdanning av høy internasjonal kvalitet. Vi skal bidra til en bærekraftig og demokratisk utvikling og være et attraktivt og inkluderende studie- og arbeidssted.

Det samfunnsvitenskapelige fakultetet har følgende prioriteringer overordnede prioriteringer:

- Fremragende forskning
- Flere rekrutteringsstillinger
- Styrke studietilbudet innenfor temaet samfunn og teknologi.
- Styrke og utvikle masterutdanningene
- Fortsette innsats for økt studentgjennomføring
- Likestilling og mangfold
- Fortsatt vekst i BOA aktiviteten
- Styrke og utvide EVU tilbudet

Fakultetet har et stort behov for rekrutteringsstillinger. Fakultetet har hatt en betydelig vekst i utdannings og forskningsaktiviteten i flere år. Stipendiater og postdoktorer er en viktig ressurs for fakultetets forskningsvirksomhet og er en viktig del av fakultetets faglig-strategiske handlingsrom. Stipendiater og postdoktorer er også viktige for å sikre tilstrekkelig undervisnings- og veiledningskapasitet ved fakultetet. Fakultetets måltall for rekrutteringsstillinger finansiert av UiB har gått ned de siste årene, dette er problematisk og står i sterk kontrast til økningen på studie og forskningsfeltet.

IKT og kunstig intelligens er et viktig satsingsområde for fakultetet. Den betydelige veksten innen både utdanning og forskning på IKT/AI-området har tydeliggjort SV-fakultetets sentrale rolle på dette feltet. Når rekrutteringsstillinger ikke lenger er øremerket en MNT satsing fra departementet mener vi at vårt informasjonsvitenskapelige miljø tildeles rekrutteringsstillinger som tidligere har vært merket som MNT.

For å støtte opp om fakultetets ekspansjon innen undervisning og forskning, ber vi om å få tildelt 19 nye rekrutteringsstillinger i 2024. Det vil si en økning på ti rekrutteringsstillinger utover de ni stillingene som trekkes inn til refordeling.

Det er et viktig mål for fakultetet å styrke masterutdanningen og øke rekrutteringen til masterprogrammene. Det er ønskelig både å styrke eksisterende masterprogram, men også legge til rette for å utvikle nye, gjerne tverrfaglige masterprogram. Fakultetet ber UiB spille inn behov for flere studieplasser til SV-fakultetet over statsbudsjettet.

Fakultetet har over tid hatt en betydelig satsing på informasjonsteknologi i utdanningene, med et tverrfaglig perspektiv. Med støtte fra universitetsledelsen etablerte fakultetet derfor nye studietilbud innen kunstig intelligens og informasjonsteknologi og økonomi, basert på studieplasser vi ble tildelt under koronapandemien. Dette er satsinger som svarer svært godt på Utsynsmeldingens etterlysning av satsing på IT-studier ved utdanningsinstitusjonene, og Kunnskapsdepartementets ønske om mer utdanning innenfor kunstig intelligens. De nye studieprogrammene har vært en suksess og opplever svært stor søkning. Når koronastudieplassene trekkes tilbake, står disse studieprogrammene uten basisfinansiering. Fakultetet har et prekært behov for tilførsel av ressurser for å drive videre studieprogrammene i Kunstig intelligens og Informasjonsteknologi og økonomi. I tillegg har fakultetet ambisjoner om studieplasser til nye studieprogram innen fagfelt med stor interesse blant studenter.

Det er også viktig for fakultetet å få avklart finansieringen knyttet til omgjøringen av PPU studieplasser til det allerede oppstartede lektorprogrammet i samfunnsfag (5LU).

Fakultetet har skissert et langtidsbudsjett der det er en forventning om fortsatt vekst både i forsknings- og utdanningsaktiviteten ved fakultetet for perioden 2025-2027.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet vedtar det fremlagte budsjettforslaget for 2024.

Jan Erik Askildsen
dekan

Kirstine Kolsrud
fungerende fakultetsdirektør

Vedlegg

1 Innspill til budsjettforslag 2024 SV-fakultetet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Budsjettforslag for 2024

Innhold

1. Anslag på samlede inntekter i 2024
2. Omtale av planlagte disponeringer av 2024-budsjettet
 - 2.1. Viktige mål og tiltak ved fakultetet i 2024
 - 2.1.1. Fakultetets forskningssatsinger
 - 2.1.2. Fakultetets utdanningssatsinger
 - 2.1.3. Likestilling og mangfold
 - 2.2. Fakultetets innspill til UiBs prioriterte formål (øremerkede avsetninger)
 - 2.3. Fakultetets vurdering av BOA-inntektskildene
 - 2.4. Fakultetets mål, til tak og resultater innen effektivisering og gevinstrealisering
 - 2.5. Fakultetets mål, til tak og forslag knyttet til studieplasser
3. Langtidsbudsjett for perioden 2025 – 2027

1. Anslag på fakultetets samlede inntekter i 2024

Fakultetet har en estimert inntektsramme på grunnbevilgningen på kr 388 409 241mill. Dette inkluderer midler som vi søker finansiert innenfor UiBs budsjett. I tillegg kommer BOA-inntekter på kr 130 000 mill. Samlet gir dette et totalbudsjett i 2024 på kr 518 409 mill.

Tabell 1 Anslag på samlede inntekter i 2024

Budsjettforslag for inntekter Det samfunnsvitenskapelige fakultet (tusen kr)	Budsjett 2023	Budsjettforslag 2024	Endring	Endring %
Basis	145 528	145 366	-162	-0,1 %
Resultatbasert uttelling åpen ramme	134 609	140 200	5 591	4,2 %
Resultatbasert uttelling lukket ramme	19 633	22 309	2 676	13,6 %
Delsum annuum	299 770	307 875	8 105	2,7 %
Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	59 464	67 534	8 070	13,6 %
Øremerkede midler annet	1 800	2 300	500	27,8 %
Delsum øremerket	61 264	69 834	8 570	14,0 %
Sum KD-inntekt	361 034	377 709	16 675	4,6 %
Instituttinntekter annuum	6 000	10 200	4 200	70,0 %
Instituttinntekter øremerket	-	-	-	-
Sum instituttinntekter	6 000	10 200	4 200	70,0 %
GA-inntekt som settes av for investeringer	-2 800	-3 300	-500	17,9 %
GP-inntekt som settes av for investeringer	-1 000	-500	500	-50,0 %
Investeringer finansiert av BOA	-200	-200	-	0,0 %
Avskrivningsinntekter	6 000	4 500	-1 500	-25,0 %
Inntekter til investering/avskrivning	2 000	500	-1 500	-75,0 %
Sum grunnbevilgning	369 034	388 409	19 375	5,3 %
Bidragsmidler NFR	65 000	62 000	-3 000	-4,6 %
Bidragsmidler EU	25 000	35 000	10 000	40,0 %
Bidragsmidler andre inkl. oppdragsmidler	35 000	33 000	-2 000	-5,7 %
Sum bidrags- og oppdragsmidler	125 000	130 000	5 000	4,0 %
Sum totalt inntektsbudsjett	494 034	518 409	24 375	4,9 %

I budsjettet er det lagt til grunn:

- Lønns- og priskompensasjon på 4 %
- Strategisk omfordeling ved UiB på 0,4 %
- Generelt statlig kutt og kutt knyttet til studieavgifter for utenlandske studenter på 1,75 %

Basis

Fakultetet har budsjettet med en reduksjon i basistildelingen på kr 162 000. Rammen øker som følge av lønns- og priskompensasjon kr 5,8 mill. og tilbakeføring av energikostnader på kr 2,6 mill. Det er reduksjoner i rammen som følge av en videre nedbygging av tildelte korona studieplasser på til sammen kr 1,1 mill. Videre har vi budsjettet med et statlig kutt og et omfordelingskutt til UiBs strategi på til sammen kr 7,7 mill. Fakultetet har lagt til kr 250 000 i rammen som delfinansiering av videolagring i MCB og som vi ber om å få permanent inn i rammen.

Resultatinntekter utdanning (åpen ramme)

Fakultetet får en økning i resultatinntekter for utdanning på ca. Kr 5,6 mill. Dette skyldes i hovedsak økning i grader kr 2,1 mill. og utveksling med kr 3 mill. Vi har hatt en reduksjon i antall ph.d grader med en som tilsvarer kr 0,3 mill. Fakultetet har også hatt en nedgang i studiepoengproduksjon på kr 4,6 mill. Lønns- og priskompensasjon utgjør kr 5,4 mill.

Resultatinntekter forskning (lukket ramme)

Fakultetet får en økning i resultatinntekter knyttet til forskning på kr 2,7 mill., som følge av en samlet økning i eksternt finansiert aktivitet. Økningen skyldes høyere aktivitet i prosjekter finansiert av NFR og andre finansieringskilder med kr 2 mill., men EU har en nedgang på kr 0,8 mill. (aktiviteten har økt, men prisen i lukket ramme er lavere). Resultatinntektene for publisering har økt med kr 0,7 mill. Lønns- og priskompensasjon utgjør kr 0,8 mill.

Øremerkede midler rekrutteringsstillinger

Fakultetet er før tildeling av nye rekrutteringsstillinger i 2024 nede i et måltall på 55,75 rekrutteringsstillinger. Da har 9 rekrutteringsstillinger blitt trukket inn for refordeling. Dette er et svært lavt måltall både med tanke på fakultetets størrelse og et fortsatt høyt og økende aktivitetsnivå. Inkludert i måltallet på 55,75 er rekrutteringsstillinger tildelt fra UiBs strategiske satsingsområder og rekrutteringsstillinger tildelt høsten 2020 som var en del av regjeringens krisepakke under pandemien. Disse er også på vei til å bli faset ut.

I tabell 1 med anslag for samlede inntekter i 2024 har vi lagt til grunn at øremerkede midler for rekrutteringsstillinger i 2023 øker til ca. kr 67,5 mill. I dette ligger en forventning om halvårsvirkning av 10 nye rekrutteringsstillinger som fakultetet ber om for 2024, og at de 9 rekrutteringsstillinger som er på vei til å fases ut ved SV-fakultetet blir videreført, samt lønns og priskompensasjon.

Øremerkede midler annet

Fakultetet beregner kr 2,3 mill. i øremerkede midler til følgende formål i 2024: Videreføring av to innstegsstillinger til Nordområdesatsing og Kina kr 1,8 mill. Fakultetet har lagt til kr 0,5 mill. til teknisk utstyr til MCB i forbindelse med overgang til nytt videolagringssystem.

Instituttinntekter øremerket

Det er et anslag på eksterne inntekter for etter- og videreutdanning (EVU) og andre salgsinntekter på kr 10,2 mill. Økning fra 2023 er knyttet til økt EVU aktivitet.

Investeringer

Fakultetet budsjetterer med kr 0,5 mill. i inntekt til investering/avskrivning.

Fortsatt økt budsjettramme og høy aktivitet

Fakultetet forventer en økt budsjettramme i 2024 slik det fremgår av tabell 1. De økte inntektene vil bli brukt for best mulig å støtte opp under fakultetets satsingsområder slik som fremragende forskning, studietilbud innenfor temaet samfunn og teknologi, satsing på masterprogrammene våre og fortsatt økt innsats for studentgjennomføring.

2 Omtale av planlagte disponeringer av 2024-budsjettet

2.1 Viktige mål og tiltak ved fakultetet i 2024

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har som mål å bidra med relevant forskning og forskningsbasert utdanning av høy internasjonal kvalitet. Vi skal bidra til en bærekraftig og demokratisk utvikling og være et attraktivt og inkluderende studie- og arbeidssted.

Vi skal

- være blant de fremste samfunnsvitenskapelige miljøene i Europa
- drive nysgjerrighetsdrevet forskning av høy internasjonal kvalitet
- utdanne kandidater som former samfunnet
- være en premissleverandør for den offentlige samtalen og utforming av politikk
- være det foretrukne studiestedet for samfunnsvitenskapsstudenter

Det samfunnsvitenskapelige fakultet er et breddefakultet med fagmiljøer som spenner mellom de tradisjonelle samfunnsvitenskapelige disiplinene og teknologiske og humanistiske fag. Fakultetet samles om akademiske verdier knyttet til faglig integritet, grundighet, redelighet og evne til å stille kritiske spørsmål. Fagmiljøene er internasjonalt orienterte og tiltrekker seg ledende forskere og undervisere. Forskningen ved fakultetet er disiplinbasert og tverrfaglig, og av høy internasjonal kvalitet. Den er fri og uavhengig og tuftet på høye etiske standarder. Fakultetet tilbyr forskningsbasert utdanning gjennom attraktive studieprogram med stor tilstrømming. Undervisningen bygger på solid kunnskap der studentene utvikler evne til kritisk tenkning og høy analytisk kompetanse, og der studentene møter et aktivt og engasjerende studiemiljø.

Det samfunnsvitenskapelige fakultetet har følgende overordnede prioriteringer:

- Fremragende forskning
- Flere rekrutteringsstillinger
- Styrke studietilbudet innenfor temaet samfunn og teknologi.
- Styrke og utvikle masterutdanningene
- Fortsette innsats for økt studentgjennomføring
- Likestilling og mangfold
- Fortsatt vekst i BOA aktiviteten
- Styrke og utvide EVU tilbudet

2.1.1 Fakultetets forskningssatsinger

Verden står overfor store og komplekse samfunnsutfordringer. Demokratiet og rettsstaten er under økende press globalt, akademisk frihet er truet fra mange hold, og det offentlige ordskiftet er mer polarisert. Samfunnsvitenskapene skal bidra med forskningsbasert kunnskap som er nødvendig for å forstå, forklare og løse utfordringer. For å møte klima- og naturkriser, redusere sosiale ulikheter, nye utfordringer knyttet til kunstig intelligens og for å fremme god digital omstilling, trengs kunnskapsoverføring fra den disiplinbaserte og tverrfaglige forskningen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Kjernen i fakultetets langsiktige strategi for fremragende forskning er å støtte opp om forskningssatsinger som kommer fra fagmiljøene, og å gi drøhjelp til ambisiøse satsinger med potensiale for å utvikle internasjonalt ledende miljøer. Fagdisipliner og tematiske forskningssatsinger bygges både gjennom ressursprioriteringer på grunnbevilgningen og ved hjelp av ekstern finansiering. Det er en ambisjon å bevare og videreutvikle de sterke disiplinene ved fakultetet og samtidig legge til rette for tverrfaglighet.

Ved SV-fakultetet er det de syv instituttene som er grunnstammen i vår organisering og alle faglige initiativ er organisert innenfor rammene av instituttene. Samtidig vil faglig samarbeid og dynamiske forskningsmiljøer ofte strekke seg utover enkeltinstitutt og vi vil også støtte opp om tverrfaglige satsinger, blant annet gjennom en aktiv politikk i forhold til sentrene.

Fakultetet er opptatt av å ha internasjonalt ledende forskningsmiljøer og er derfor stolte over at vi har hele syv ERC prosjekter. Det nyeste er på Institutt for sosialantropologi, Marry-Anne Karlsen er prosjektleder for et ERC Starting Grant prosjekt Contested Knowledges in and through Asylum Litigation (ASYKNOW) som startet i mai.

Teknologi, kommunikasjon og samfunn

Samfunnsvitenskapelig kunnskap er viktig for å utløse potensialet i ny teknologi og digitale arenaer. Sterke fagmiljøer ved fakultetet og ved Institutt for informasjons- og medievitenskap er med på å utvide studietilbudet innen KI både på bachelor og masternivå. I tillegg bidrar de med tverrfaglig kompetanse gjennom DIGI emnepakken som er tilgjengelig for studenter og ansatte ved UiB.

Informasjons- og medievitenskap er også partner i et tverrfaglig COFUND prosjekt under Marie Skłodowska-Curie Actions programmet i EU som skal utdanne postdoktorer innen kunstig intelligens. På Institutt for politikk og forvaltning planlegges det en COST Action søknad med frist i oktober til et nettverk som arbeider mot et større forskningsprosjekt om Kunstig intelligens (KI) i offentlig sektor og offentlig politikk.

Videre deltar Institutt for informasjons- og medievitenskap i det nye Senteret for fremragende forskning på HF, Centre for Digital Narrative, der Kristine Jørgensen leder arbeidspakken for "Dataspill og interaktive digitale fortellinger". Jørgensen har også fått et FRIPRO prosjekt "Understanding Male Gamers"

Forskning knyttet til aktiviteten i kunnskapsklyngen Media City Bergen er betydelig, og klyngesamarbeidet har dannet grunnlag for utvikling av nye eksternt finansierte forskningsprosjekter.

Senter for forskningsdrevet innovasjon, Media Futures, startet i 2021 og har et budsjett på 260 millioner kroner over 8 år. Formålet med senteret er å utvikle ansvarlig medieteknologi for fremtiden og senteret skal bidra til å løse de store utfordringene media står overfor.

Senteret skal frembringe betydelig innovasjon og verdiskaping for de norske nyhetsmediene og medieteknologibransjen gjennom langsiktig forskning på ansvarlige medieteknologier. Det skal utvikles ny avansert medieteknologi for ansvarlig og effektivt mediebrugerengasjement, herunder blant annet AI-teknologi for å avsløre falske nyheter. Senteret samler sentrale aktører i mediebransjen og vil

bidra betydelig til utvikling av norsk medieforskning, norsk medieindustri og det norske samfunnet.

Demokrati, ulikhet og migrasjon

Verden står overfor store og komplekse samfunnsutfordringer. Demokratiet og rettsstaten er under økende press globalt og det offentlige ordskiftet er mer polarisert. Forskning på samfunnsdeltakelse og ulike former for ulikhet har sterk forankring i de fleste av fakultetets fagmiljøer blant annet knyttet til felt som demokrati, styresett og migrasjon.

De to statsvitenskapelige instituttene har flere ERC prosjekter knyttet til tematikken. For eksempel har Institutt for politikk og forvaltning et ERC prosjekt som studerer politisk ulikhet i globalt perspektiv, med særlig søkelys på kjønn og kunnskapsregimer. Institutt for sammenliknende politikk har prosjekter både fra TMS og NFR med fokus på ulikhet i forhold til politisk representasjon, og i forhold til ulike staters politikk for håndtering av lavtlønnete. Sosiologisk institutt har lang tradisjon for og bidrar aktivt med forskning på ulikhet langs ulike dimensjoner. Institutt for økonomi har en betydelig aktivitet knyttet til velferds og arbeidslivsforskning.

Mekanismer for å adressere ulikhet i skjæringsfeltet mellom rett og politikk er sentralt for *Centre on Law & Social Transformation*, et samarbeid mellom CMI og UiB (SV-fakultetet og juridisk fakultet). *Centre for Research on Discretion and Paternalism (DIPA)*, ved Institutt for politikk og forvaltning, studerer ulike aspekter ved demokrati, samfunnsdeltakelse og ulikhet. Sentrale tema er sårbare barn og unge; myndighetenes bruk av makt mot sine borgere, og begrunnelsene for statlige inngrep i folks liv. En sentral satsing knyttet til forskning på multidimensjonal ulikhet er *GRIP - Global Research Programme on Inequality* som ble overført til SV-fakultetet i 2019. Ansvar for programmet er lagt til Institutt for sosialantropologi. Programmet legger opp til forskningsrammer relatert til ulikhet i bred forstand.

Migrasjonsforskning har en sterk tradisjon ved SV-fakultetet. Her står IMER-nettverket, som har sitt tyngdepunkt ved fakultetet, sentralt og gjennom det nye ERC prosjektet «ASYKNOW» til Marry-Anne Karlsen blir dette ytterligere styrket. ASYKNOW er et tverrfaglig prosjekt som kombinerer teoretiske konsept, metoder og funn fra geografi, antropologi, jus og vitenskaps- og teknologistudier (STS) i en grad som ikke tidligere har blitt gjort i migrasjonsforskninga.

Konkurransopolitikk

Bergen Center for Competition Law and Economics (BECCLE) driver forskning som styrker den konkurransepolitiske kompetansen i Norge. Senteret gir fagmiljøene ved jus og økonomi ved UiB, samt NHH, Konkurransetilsynet og Universitetet i Oslo en plattform for faglig interaksjon og rekruttering til feltet. Senteret ledes administrativt av Institutt for økonomi, mens rolle som faglig leder veksler mellom deltakende parter, for tiden fra NHH.

Klima- og energiomstilling

Fakultetet bidrar aktivt til satsingen på samfunnsvitenskapelig klimaforskning, og flere av fakultetets fagmiljøer har pågående forskningsprosjekter på feltet.

Klima- og energiomstilling er hovedtema for forskningen ved Senter for Klima og Energisomstilling CET ved Institutt for geografi, men det er også tema for forskning og undervisning under alle tre faggrupper på instituttet og ved Gruppen for systemdynamikk (GFS). Fokus er på grønn omstilling, både gjennom bærekraftig planlegging og arealbruk, primærnæringer og industri, og transport, energiproduksjon og konsum.

Innen globale samfunnsutfordringer er det prosjekt i Norge så vel som globalt, med fokus på matsikkerhet, ressursforvaltning og urbaniseringsprosesser. Ved Institutt for geografi foregår denne forskning både innenfor samfunns- og miljøgeografi og i Gruppen for systemdynamikk.

Samfunnsvitenskapelige forskningsinfrastrukturer

Å bygge samfunnsvitenskapelig forskningsinfrastruktur et viktig virkemiddel for å nå fakultetets mål. En arbeidsgruppe ved fakultetet har laget et veikart for forskningsinfrastrukturer hvor både etablerte og planlagte infrastrukturer inngår. I tillegg er det utarbeidet prinsipper for prioriteringer som kan veilede fakultetet i etablering og videreføring av forskningsinfrastrukturer. Arbeidsgruppens rapport blir behandlet i fakultetsstyret i september.

Rapporten beskriver to etablerte forskningsinfrastrukturer ved fakultetet. Databasen Demografiske og sosiale endringer – utfordringer for sysselsetting og velferd (DEMOSOS) og Digital samfunnsvitenskapelig kjernefasilitet (DIGSSCORE).

DEMOSOS, ved Institutt for økonomi, muliggjør forskningsprosjekt som anvender de rike norske dataregistrene til å undersøke faktorer som påvirker utdanning, helse og arbeidsmarkedsdeltakelse i løpet av livsløpet. Databasen som har konsesjon fra Datatilsynet består av tre delprosjekt med fokus på betydningen av trygdesystem og familie- og utdanningspolitikk har for utdanning, arbeidsmarkedsdeltakelse og helse i ulike faser i livet.

DIGSSCORE på sin side har gjort det mulig for en lang rekke fagmiljøer ved UiB, også utenfor SV-fakultetet, å utnytte digitaliseringen av samfunnet til å generere nye, verdifulle data om samfunnsutviklingen som gir et styrket kunnskapsgrunnlag for å møte flere av de store samfunnsutfordringene.

DIGSSCORE ved Institutt for politikk og forvaltning koordinerer en større søknad til Forskningsrådet knyttet til den nasjonale satsingen på forskningsinfrastruktur som har søknadsfrist i november 2023: Koordinerte online paneler for forskning på demokrati og styring (KODEM). Gjennom KODEM er det dannet et sterkt nasjonalt vitenskapelig konsortium som inkluderer UiO, NTNU, UiT, UiA, ISF og NORCE, Budsjettet er på 100 millioner, SV-fakultetet vil gå inn med en egenandel til administrative stillinger.

KODEM består av heldigitale nasjonale koordinerte nettpaneler for forskning om demokrati og styresett i Norge. Panelene dekker innbyggere, folkevalgte, byråkrater og journalister og vil bidra til vitenskapelig fornyelse langs flere dimensjoner.

2.1.2 Fakultetets utdanningssatsinger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal tilby forskningsbasert utdanning av høy kvalitet. Våre utdanninger skal skape kritiske og selvstendige borgere som kan bidra til å utvikle samfunnet.

Styrking og utvikling av masterutdanningen

Det er et viktig mål for fakultetet å styrke masterutdanningen og øke rekrutteringen til masterprogrammene. Fakultetet ønsker å styrke de eksisterende programmene, men også legge til rette for å utvikle nye masterprogram. Det er ønskelig at store forskningssatsinger ved fakultetet også gjenspeiles i masterutdanningen. Dette kan gjøres både ved å etablere nye masterprogram og gjennom revidering av eksisterende masterprogram, blant annet ved å knytte dem tettere til forskningssatsinger og etablere nye kurs. Nye masterprogram og -emner kan gjerne være tverrfaglige og fakultetet ser også på mulighetene for å utvikle kurs som både kan tas på master- og ph.d.-nivå. Det er i tillegg en målsetting å vise utad særlige styrker ved våre mastertilbud på en enda bedre måte. En egen arbeidsgruppe ved fakultetet forbereder en rapport om mulige tiltak som vil kunne bidra til å styrke rekrutteringen til masterutdanningene våre.

For å forbedre rekrutteringen til masterprogrammene må rekrutteringsgrunnlaget være solid. Det krever en fortsatt god produksjon av godt kvalifiserte bachelorkandidater med motivasjon til å gå videre på masterstudier ved fakultetet, samt at vi i større grad må tiltrekke oss gode bachelorkandidater fra andre utdanningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt. Rekrutteringsarbeidet vil derfor fortsatt ha høy prioritet fremover.

Styrking av utdanningene innen IKT, digitalisering og KI

Fakultetet har over tid hatt en satsing på IKT og KI i utdanningene. Dette har særlig skjedd gjennom oppretting av studieprogram i kunstig intelligens, informasjonsteknologi og økonomi, emnetilbud i programmering og digitalisering for alle studenter og ansatte, samt utvidelse av kapasiteten på programmene i informasjonsvitenskap ved Institutt for informasjons- og medievitenskap. Dette er satsinger som svarer svært godt på Utsynsmeldingens etterlysning av satsing på IT-studier ved utdanningsinstitusjonene og Kunnskapsdepartementets ønske om mer utdanning innenfor kunstig intelligens. KD har bedt institusjonene om å utvide sin utdanningskapasitet innenfor IT-området og dette er en satsing fakultetet ønsker å støtte oppunder. Med støtte fra universitetsledelsen, etablerte fakultetet nye studietilbud innen kunstig intelligens (KI) og informasjonsteknologi og økonomi med korona-studieplassene vi ble tildelt under pandemien. Dette er svært vellykkede program med gode søkertall og svært høy inntakskvalitet. Når koronaplassene blir trukket tilbake står disse programmene uten basisfinansiering og en videreføring og satsing på programmene gjør en tilføring av ressurser helt nødvendig.

Fakultetet ønsker å satse på en øking av kapasiteten på eksisterende emnetilbud og utvikling av nye åpne emner, i tillegg til oppretting av nye studietilbud på masternivå innen KI. Dette vil kreve tilføring av studieplasser, og dermed stillingsressurser innen fagområdet.

Gjennomføring

Fagmiljøene arbeider kontinuerlig med gjennomføringen på sine studieprogram. Den positive utviklingen i kandidatproduksjonen på fakultetet tyder på at de lykkes med

dette. Søkelys på studentnær oppfølging bidrar til å styrke studiekvaliteten. Å styrke kvaliteten på emnene i førstesemester av bachelorprogrammene for å gi studentene en god start og hindre frafall, har særlig høy prioritet. Dette skjer blant annet gjennom arbeidet med mentorordningen for studenter i det første studieåret av bachelorprogrammene. Dette er en stor satsing for å få studentene raskere og bedre integrert faglig og sosialt, og for å bedre gjennomføring og hindre frafall. Tilbakemeldingene i evalueringene av ordningen fra 2021 og 2022 er gode og har dannet grunnlag for videreføring og -utvikling av ordningen.

Arbeidet med utdanningskvalitet vil fortsatt være viktig fremover både gjennom arbeid med reakkreditering av studieprogram, merittering av fremragende undervisere og fakultetets læringsdesigngruppe.

Læringsarealer og ressurser

Fakultetet har fått flotte oppgraderte og fleksible læringsarealer etter oppussingen av studenthuset Ulrike Pihls hus. Gjenåpningen av huset høsten 2022 var svært kjærkomment for både studenter og ansatte. Det nye Ulrike Pihls hus har en egen husvert, en studentmedarbeider, som har ansvar for å utvikle gode rutiner for å holde orden og bidra til å skape et levende studenthus i samarbeid med Studieseksjonen og studentorganisasjonene.

Antall registrerte studenter på fakultetet har hatt en kontinuerlig økning siden høsten 2013, men har vært stabilt de to siste høstsemestrene. For høsten 2023 forventer vi at studenttallet ved fakultetet fortsatt vil være på cirka 4 300. Økningen over tid har skapt press på undervisningsarealer, både store auditorier, seminarrom og lesesaler.

Arbeidslivsrelevans

Fakultetets studieprogram har høy arbeidslivsrelevans og det arbeides med en bedre synliggjøring av dette både ut mot studenter og arbeidslivet. Flere av programmene har praksis som en del av studiene. Fakultetet har også lagt til rette for ytterligere tiltak som kan fremme arbeidslivsrelevansen i studieprogrammene, som for eksempel karrieredager og gjesteundervisere fra arbeidslivet, samt utviklingen av tverrfaglige arbeidslivsorienterte valgemner.

Etter- og videreutdanning (EVU)

Det er et mål å styrke etter- og videreutdanningen ved fakultetet. Det har de siste årene blitt utviklet flere nye tilbud, med god etterspørsel og gjennomføring. I 2021 ble det startet opp et eksternt finansiert erfaringsbasert masterprogram i organisering og reformer i offentlig sektor, og flere av våre fagmiljøer er også involvert i det nye erfaringsbaserte masterprogrammet for ledere i kommunal sektor ved Det juridiske fakultet. Institutt for informasjons- og medievitenskap har opprettet et erfaringsbasert masterprogram i undersøkende journalistikk, med oppstart av enkeltemner høsten 2021. Institutt for politikk og forvaltning koordinerer fra høsten 2023 et nytt erfaringsbasert masterprogram i offentlig forvaltning for departementsansatte på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Tilbudet er et samarbeid med Norges Handelshøyskole, Det juridiske fakultet og Institutt for økonomi. Flere videreutdanningstilbud er under utvikling, blant annet har Institutt for geografi fått

tildeling fra DIKU til å utvikle et fleksibelt utdanningstilbud og Institutt for sosialantropologi ser på muligheten for å utvikle et EVU-tilbud knyttet til migrasjon.

Styrke og utvikle forskerutdanning

Gjennomføring

Fakultetet ønsker å gi ph.d.-kandidatene gode vilkår for gjennomføring og bidra til at kandidatene leverer innen finansieringen utløper. Vi har de senere årene oppnådd om lag 22 disputaser i året. Vi har avdekket store forskjeller i gjennomføringsgrad ved de ulike instituttene. SV-fakultetet ønsker derfor å jobbe med gjennomføring i tiden framover. I 2023 planlegges et seminar for veiledere der fagmiljøene deler sine gode tiltak for bedring av gjennomføringen med hverandre. Gjennomføringsgraden er i bedring, men vi ønsker å komme enda nærmere en nettotid på 3,0 år, og mener fagmiljøene vil ha nytte av en slik erfaringsutveksling.

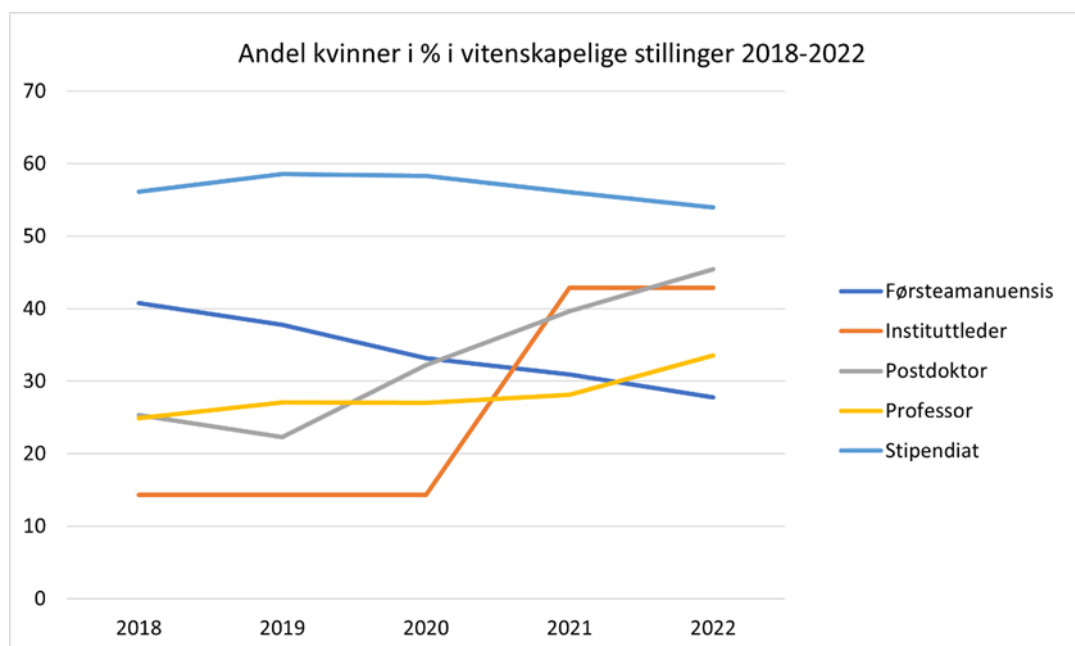
Opplæringsdelen

Fakultet har som mål å tilby et mer fullstendig og variert kurstilbud for hele opplæringsdelen av ph.d.-graden. Internasjonalisering er viktig, og vi vil fortsatt oppfordre våre kandidater til å ta relevante kurs ved andre institusjoner og legge til rette for det. Samtidig ønsker vi, som et forskningsintensivt fakultet, at våre kandidater skal ha gode alternativer internt for alle elementene i opplæringsdelen og at vårt kurstilbud er attraktivt også for ph.d.-kandidater utenfra. Et virkemiddel for å få dette til er å lyse ut midler til fagmiljøene som vil utvikle kombinerte master- og ph.d.-kurs. Slike kurs kan utvikles på to måter. Enten ved at faste eller ad-hoc masterkurs får et ph.d.-tillegg, eller ved at det utvikles nye kombinerte master- og ph.d.-kurs.

I tillegg ønsker fakultetet å styrke opplæringen i etikk for våre ph.d.-kandidater på to fronter. For det første er det startet en dialog med emneansvarlig på det obligatoriske emnet i vitenskapsteori og etikk. Forskningsetikk skal styrkes i kurset ved at det som allerede ligger inne i kurset skal synliggjøres bedre og det skal legges inn en mer praktisk del.

Det vil også bli gitt et selvstendig tilbud innenfor forskningsetikk (i første omgang frivillig og uten ETCS) som del av karriereprogrammet for ph.d.- og postdoktorer. I første omgang tilbyr vi en 3 timers workshop i mai 2023 hvor kandidatene vil jobbe med forskningsetiske problemstillinger i egne prosjekter. Vi vil vurdere om det i tillegg skal utvikles et e-læringskurs med mer praktisk etikk-opplæringen etter å ha evaluert endringene som kommer i emnet i vitenskapsteori og etikk.

2.1.3 Likestilling og mangfold, arbeidsgruppe og handlingsplan

Et viktig mål for fakultetet er å øke andelen kvinner i faste vitenskapelige stillinger og i postdoktorstillinger, samt et økt mangfold i ansettelse. I 2022 var 34% av fakultetets professorer kvinner, opp 6 prosentpoeng fra 2021, mens 28 % av fakultetets førsteamanuenser er kvinner, ned fra 31% i 2021. Stipendiatene er nå jevnere fordelt enn i tidligere år, med en kvinneandel på 54% mot over 60% i 2018 og 2019. Kvinneandelen blant postdoktorene har fortsatt å øke og er nå oppe i 45%. Fakultetet er i gang med et arbeid om å fornye tiltaksplanen for likestilling som også inkluderer mangfold. Planen skal legges frem for fakultetsstyret høsten 2023.

2.2 Fakultetets innspill til UiBs prioriterte formål

Flere rekrutteringsstillinger til SV-fakultetet

Stipendiater og postdoktorer er en viktig ressurs for fakultetets forskningsvirksomhet. Fakultetet har et stort behov for rekrutteringsstillinger. De er sentrale for doktorgradsproduksjonen og gir viktige bidrag til forskningsvirksomheten. Fakultetet har også fått tilslag på flere store prosjekter de senere årene og behovet for rekrutteringsstillinger som egenandeler og prosjektforsterkning har dermed økt, noe som har ført til økt konkurranse om stipendiatstillinger. Det er også økt behov for rekrutteringsstillinger pga. større behov for undervisningsressurser. SV-fakultetet har hatt en betydelig vekst i studentantallet de senere årene og rekrutterer svært godt til studieprogrammene. Vi og forventer cirka 4300 studenter ved fakultetet høsten 2023. Stipendiater og postdoktorer er viktige for å sikre tilstrekkelig undervisnings- og veiledningskapasitet ved fakultetet. Det er også viktig at tilgang til rekrutteringsstillinger følger utviklingen av studenttallet for å sikre rom for videre karriereveier ut over mastergradsutdanningen.

Vi vil spesielt trekke frem vår satsning på teknologifag. Vi har nylig opprettet nye studieprogram i kunstig intelligens og i informasjonsteknologi og økonomi (siving), i tillegg har vi studieprogram som bachelor og master i informasjonsvitenskap, samt bachelor i kognitiv vitenskap. Det er uforståelig at det informasjonsvitenskapelige miljøet på SV-fakultetet ikke har vært en del av MNT satsningen til departementet. Nå når disse rekrutteringsstillingene ikke lenger er øremerket fra departementet, mener vi at vårt informasjonsvitenskapelige miljø bør tildeles rekrutteringsstillinger som tidligere har vært merket som MNT.

Fakultetets måltall for rekrutteringsstillinger er blitt redusert de senere årene fra ca 60 til 58,8. Åpne rekrutteringsstillinger er en viktig del av fakultetets faglig-strategiske handlingsrom og nedgangen i fakultetets måltall for rekrutteringsstillinger er derfor problematisk. SV-fakultetet er avhengig av tildeling av flere rekrutteringsstillinger i 2024 dersom ikke måltallet for fakultetet skal synke ytterligere til rekordlave 55,75.

Ør å støtte opp om fakultetets ekspansjon innen undervisning og forskning ber vi om å få tildelt 19 nye rekrutteringsstillinger (vi avgir 9 i år).

IT -teknisk utstyr.

Det er behov for fornyelse av teknisk utstyr ved MCB. Ved oppstart av MCB fikk Institutt for informasjons- og medievitenskap innvilget ekstramidler til dette. Instituttet har vært i god dialog med IT-avdelingen (ITA) og Læringslabben om ulike løsninger knyttet til videolagring og AV-utstyr og fakultetet ber om kr 500 000 som en engangstildeling og kr 250 000 som en økning i rammen for 2024. Dette som en deling av kostnadene til utstyr og lagringsløsning. Et godt system for videolagring er infrastruktur som er helt avgjørende for undervisnings og læring på studieprogrammene i MCB og som vanskelig vil kunne la seg finansiere gjennom studieplassinntekter og studiepoenginntektene til institutt/fakultet. Samtidig er det ikke mulig å tenke seg en medieklynge uten denne typen infrastruktur.

For prioriteringer knyttet til studieplasser se kapittel 2.5.

2.3 Fakultetets vurdering av BOA-inntektskildene

Ett av målene i SV-fakultetets strategiplan for 2023-2030 er at våre forskere skal få økt gjennomslag i europeiske og nasjonale konkurransearenaer for eksternfinansiering av forskning. Dette er også i tråd med de langsiktige politiske føringene om finansieringen av universitetssektoren.

SV-fakultetet har gjennom flere år jobbet planmessig for å nå målet om å styrke forskningsaktiviteten gjennom økt eksternt finansiert aktivitet, noe som vi stor grad har lyktes med. Ser man bort fra de to pandemi-årene 2020, 2021 da aktiviteten ikke kunne gjennomføres som planlagt, har fakultetets eksternfinansierte aktivitet økt for hvert år siden 2014. Samlet har aktiviteten økt med hele 173% fra regnskap 2014 som viste kr 45,8 mill., til prognose for 2023 som er kr 125 mill.

Med strammere budsjetter på grunnbevilgningen, er den sterke veksten i den eksternt finansierte aktiviteten svært gledelig. Økte BOA-inntekter gir økt forskningsaktivitet, mer publisering og flere doktorgrader. Det gir også høyere inntekter inn i grunnbevilgningen, både i form av frikjøp, overheadinntekter, leiestedsinntekter og i

form av resultatinntekter. Merinntektene fra den eksternt finansierte aktiviteten bidrar derfor også til å øke fagmiljøenes handlingsrom til nye aktiviteter. Samtidig innebærer BOA-aktiviteten økt krav om egenfinansiering, både i form av rekrutteringsstillinger, egenandel på indirekte kostnader, frikjøp, forskningstid og tilskudd. Økt BOA-aktivitet øker dermed også behovet for flere frie rekrutteringsstillinger.

For 2024 settes måltallet til kr 130 mill. Dette er 4 % vekst fra 2023. De fleste forskningsprosjektene har en varighet fra 3-5 år. For at BOA-aktiviteten skal vokse må nødvendigvis aktiviteten i de prosjektene som starter opp være større enn i de prosjektene som avsluttes. Selv om veksten det legges opp til ikke er så stor, så er måltallet likevel ambisiøst, men ikke urealistisk. Måltallet baserer seg på instituttens budsjettforslag, en samlet vurdering av størrelsen på kontraktsfestet portefølje, prognose for innværende år, samt en forventning om tilvekst. Det er også gjort en vurdering av forskyvning av aktivitet. Måltallet for 2024 er fordelt med kr 62 mill. fra Forskningsrådet, kr 35 mill. fra EU og kr 33 mill. fra Andre finansieringskilder. I forhold til 2023 er det en vekst på kr 10 mill. på EU, og en nedgang på kr 2 mill. på aktivitet finansiert av Andre kilder og en nedgang på kr 3 mill. finansiert av NFR. Måltallene forutsetter at aktiviteten i hovedsak går som planlagt.

I de kontraktsfestede/innvilgede prosjektene ligger det pr. i dag an til om lag 72 årsverk i 2024. Det er litt høyere enn det var til samme tid som anslag for 2023. Mange av stillingene er ikke besatt eller lyst ut enda, slik at det selvsagt er en risiko for forskyvning av oppstartstidspunkt. De kontraktsfestede årsverkene fordeler seg pr i dag med 23 stipendiatårsverk, 23 postdoktorårsverk og 26 andre årsverk. Andre årsverk er professor II, forskerårsverk, vitenskapelige assistenter samt noen få administrative-/tekniske stillinger.

Tabell 2: Budsjettforslag BOA-inntekter i 2024

Budsjettforslag BOA for Inntekter Det samfunnsvitenskapelige fakultet (tusen kr)	Budsjett 2023 BOA- aktivitet	Prognose 2023 BOA- aktivitet	Budsjett 2024 BOA- aktivitet	Endring fra budsjett 2023
Forskningsrådet	65 000	65 000	62 000	- 3 000
EU	25 000	26 500	35 000	+10 000
- rammeprogram for forskning	24 000	26 000	35 000	+11 000
- undervisning og annet	1 000	500		-1 000
Andre finansieringskilder	35 000	33 500	33 000	-2 000
- andre bidrag	3 000	3 000	3 000	-
- gaveforsterkning	-	-	-	-
- gaver	2 000	1 500	2 000	-
- komm./fylkeskomm. etater	-	-	-	-
- næringsliv og privat	7 000	6 000	6 000	-1 000
- organisasjoner og stiftelser	12 000	12 000	11 000	-1 000
- regionale forskningsfond	-	-	-	-
- statlige etater	11 000	11 000	11 000	-
Sum	125 000	125 000	130 000	5 000

Forskningsrådet

Budsjettmål for aktivitet finansiert av Forskningsrådet er satt til kr 62 mill. kroner i 2024. Dette er en nedgang med kr 3 mill. fra budsjettmål 2023. Reduksjonen vurderes å ha

flere årsaker. Flere prosjekter er i slutfasen i 2023, noe som medfører en lavere aktivitet. Et annet aspekt er at Forskningsrådet i fjor reduserte tildelingsrammene. I tillegg til dette innfører NFR løpende frister for FRIPRO fra oktober, noe som medfører at søknadsfrist er flyttet fra februar til siste kvartal. Dette gjør at innsendte søknader som eventuelt innvilges, vil ha mindre innvirkning på budsjettet for påfølgende år enn det har gjort tidligere. Med dette legges det opp til at Forskningsrådet finansierer 48 % av den samla BOA-aktiviteten.

6 innsendte søknader til FRIPRO Unge Forskertalenter er ikke avgjort enda. Søknader til de resterende FRIPRO utlysningene vil bli sendt i siste kvartal, og eventuelle innvilgede prosjekter blant disse vil ikke ha stor innvirkning på 2024-aktiviteten. Det arbeides også med en større søknad som koordinator til den nasjonale forskningsinfrastruktur-utlysningen til NFR med frist i november. I tillegg er to av våre vitenskapelige ansatte partnere i søknader til den nasjonale infrastrukturutlysningen. Disse vil bli koordinert av andre institusjoner.

EU

Måltallet for EU-finansiert aktivitet i 2024 er kr 35 mill. kroner. Dette er en økning på kr 10 mill. fra måltall for 2023. Ser vi litt lengre tilbake, er økning på hele 244 % siden regnskap 2019. Fakultetet har jobbet målrettet over tid for å øke EU-aktiviteten, så dette er derfor svært gledelig. Pr. i dag har vi 17 prosjekter som kommer til å ha aktivitet i 2024. Seks av prosjektene er egne ERC-prosjekter, i tillegg er vi partner i ett. Åtte av prosjektene er Horizon-prosjekter søyle 2, to av disse er nylig innvilget og vil starte opp etter hvert. I tillegg har vi et CHANSE-prosjekt som vi koordinerer, og et MSCA-Cofund som vi er partner i. Måltallet forutsetter at vi får noe tilvekst. Det legges opp til at EU finansierer 27 % av den samla BOA-aktiviteten.

Med hensyn til ERC er søknadsaktiviteten på fakultetet stor og i tråd med fakultetets mål. Flere av våre Starting Grant (StG) søkere har fått topp karakter. Utover høsten vil det også arbeides med nye StG søknader og Consolidator grants. Fakultetet vil for første gang sende to Synergy Grant søknader.

Andre finansieringskilder

Budsjettmål for aktivitet finansiert av Andre kilder er på kr 33 mill. Dette er en nedgang på kr 2 mill. fra måltall 2023. Ettersom Forskningsrådet har strammet grepet noe, blir det enda viktig å rette fokuset mot fra andre kilder. Når vi likevel budsjetterer med en nedgang fra 2023 så er dette knyttet til en del pågående prosjekter avsluttes i 2023/2024. Måltallet forutsetter en god vekst, blant annet at vi får tilslag på et TMS-starting grant. Statlig og Organisasjoner/Stiftelser utgjør de største finansieringskildene i denne kategorien, men også finansiering fra Gaver, Næringsliv/Privat og Andre inngår. I denne kategorien er det tradisjonelt noen langsiktige prosjekter, men også en stor del mindre prosjekter av kortere varighet. Alle Meltzer- og andre fonds-tildelinger inngår også i kategorien. Det legges opp til at Andre kilder finansierer 25 % av den samla BOA-aktiviteten.

Egenfinansiering, overhead og frikjøp

Som nevnt over innebærer BOA-aktiviteten økt krav om egenfinansiering. Når vi tar utgangspunkt i de prosjektene som er lagt inn i økonomisystemet pr. i dag, utgjør egenfinansieringen i våre prosjekter om lag 27 % av de totale prosjektkostnadene for 2024. Dette er på samme nivå som budsjettert for 2023. Om lag en femtedel av egenfinansieringen kommer fra UiB som toppfinansiering av EU-prosjekter og til Senter for Forskningsdrevet Innovasjon; og som medfinansiering av Fellesløftprosjekter. Resten er knyttet til fast ansatte som bidrar i BOA prosjektene, rekrutteringsstillinger gitt som prosjektførsterkning, og egenandel på indirekte kostnader (overhead).

Sammensetningen av BOA-aktiviteten er hele tiden i endring alt etter hvilke type prosjekter vi får tilslag på, og omfanget av egenfinansiering vil til derfor også endre seg alt etter hvilke type aktive prosjekter vi til enhver tid har.

Vekstpotensiale

Etter en markant vekst i den bidrags- og oppdragsfinansierte aktiviteten i perioden 2014-2023, ligger det nå an til en mindre vekst i 2024. Søknadsaktiviteten ved fakultetet har tradisjonelt vært høy, men var vært noe lavere enn vanlig både i 2022 og hittil i 2023. Forskningsrådet har innført løpende frist på FRIPRO. Denne typen søknader er svært viktig for våre forskere, og vi ønsker å støtte disse på best mulig måte fram mot innsendt søknad. Fakultetet har derfor besluttet å ha interne innmeldingsfrister. Dette tror vi også vil hjelpe på for å holde søknadsaktiviteten oppe. Ambisjonen er at flere av søknadene vi sender har så høy kvalitet at enda flere får tilslag, med særlig vekt på de store, utlysningene.

I fakultetets strategiplan for 2023-2030 heter det at et av målene at vi skal oppnå årlige tildelingen fra det europeiske forskningsrådet. I 2021 startet to ERC-prosjekter opp, i 2022 startet et ERC-prosjekt opp og i 2023 startet to ERC-prosjekter opp. Arbeidet med å støtte opp under gode søknadsinitiativer til EU vil også ha stort fokus i årene som kommer.

En type utlysninger fakultetet ønsker å ha større fokus på er Marie Skłodowska-Curie Actions Postdoctoral Fellowships (MSCA-PF) som kan være en underutnyttet mulighet til å styrke treningen av unge Europa-orienterte forskere. Det vil også kunne være et virkemiddel til å rekruttere unge talentfulle forskere som vil kunne kvalifisere seg til ERC.

Fakultetet vurderer det fortsatt slik at vi har et godt potensial for å øke forskningsaktiviteten ved hjelp av eksterne finansieringskilder. Et viktig tiltak er det forskningsstrategiske utvalget ved fakultetet. Fakultetet vil også videreføre og videreutvikle tiltak som bidrar til å styrke den eksternt finansierte aktiviteten. Dette innebærer bl. annet å:

- Rekruttere de beste forskerne og ivareta forskertalenter
- Identifisere og følge opp potensielle søkere blant forskere tidlig i karrieren
- Stimulere til søknadsaktivitet og legge til rette for gode søknadsprosesser
- Gi tidlig-fase tilbakemelding på prosjektideer
- Videreføre ordning med tilbakemelding på utvalgte søknader
- Sette av midler til å bygge ERC-kandidater
- Jobbe strategisk og langsiktig med å styrke miljøer med sikte på SFF søknader
- Bidra med rekrutteringsstillinger/årsverk som egeninnsats i prosjekter
- Fortsette å sette av forskningsstrategiske midler til å utvikle større prosjektsøknader
- Styrke den administrative støtten rundt BOA-aktiviteten

2.4 Fakultetets mål, tiltak og resultater innen effektivisering og gevinstrealisering

Fakultetet har de siste årene arbeidet systematisk med effektivisering og gevinstrealisering. Fakultets hovedstrategi har vært å *øke inntektene* for fortsatt å

kunne realisere store forskningssatsninger og utvikle nye studietilbud. Vi har i tillegg satset på å utvikle de administrative tjenestene for å kunne tilby høy kompetanse og fagnær støtte for å oppnå fakultetets mål. Opprettelse av nye studieprogram og økning i ekstern finansiering har ført til en oppbemanning i både faglig og administrativ stab. Fakultetet gjør en kontinuerlig vurdering av faglige behov og kapasitet i vitenskapelig og administrativ stab.

I forlengelsen av innføringen av nytt økonomi og lønnssystem begynner rutiner, roller og arbeidsdeling å falle på plass. Det er imidlertid usikkert hvorvidt de nye systemene har ført til en effektivisering.

Økning av fakultetets inntekter:

SV-fakultetet har hovedsakelig følgende hovedkilder for å øke inntektene:

- Flere eksternt finansierte prosjekter. I 2022 nådde den eksterntfinansierte aktiviteten 122 millioner. Vi forventer å nå budsjettmålet på 125 for 2023.
- Nye studieplasser - fakultetet har tatt imot nye studieplasser og utviklet nye studietilbud spesielt knyttet til IKT-feltet (også kunstig intelligens), Grønt skifte, lektorutdanning, Økonomi og informasjonsteknologi. Alle disse satsingene sammenfaller godt med departementets signaler fra Utsynsmeldingen om for eksempel satsing på flere plasser innen IKT. Paradoksalt nok er det disse studieplassene som først og fremst blir rammet av bortfallet av koronaplasser.
- Økt studiepoengproduksjon. Selv om antall studenter på fakultetet bevisst flater ut av kapasitetshensyn er det fremdeles rom for å øke studiepoengproduksjonen ved at hver student avlegger flere poeng. De høye tallene under pandemien har vist oss noe av potensialet.
- EVU. Departementets signaler om mer distribuert og livslang læring sammen med fastlagte endringer i egenbetalingsforskriften gir grunnlag for å se nærmere på en mer systematisk satsing på etter og videreutdanning. Flere av fagmiljøene våre har i senere år også fått en betydelig erfaring med EVU.

2.5 Fakultetets mål, tiltak og forslag knyttet til studieplasser

Søkertall

Gode søkertall til studieprogrammene viser at fakultetet har et attraktivt studietilbud og fyller studieplassene med god margin. Antall søkere er uendret sammenlignet med forrige opptak og inntakskvaliteten på nivå med tidligere år, og andelen ja-svar av tilbud har gått opp sammenlignet med 2022.

Antall søkere totalt til fakultetets masterprogram har steget over de siste fem årene og fakultetet hadde i 2023 764 kvalifiserte førsteprioritetssøkere til masterprogrammene, noe som er en liten oppgang siden 2022. Oppgangen er særlig knyttet til EU-opptaket. Søkere i det norske masteropptaket er uendret fra 2022 til 2023.

Studiepoeng og kandidatproduksjon

Studentene på SV-fakultetet har hatt en økning i antall avlagte studiepoeng per student fra 43,32 studiepoeng per student i 2016, til 46,4 studiepoeng per student i 2022 som er over gjennomsnittet for UiB samlet. Resultatet for 2022 er en nedgang sammenlignet med 2020 og 2021, da vi så en særlig stor økning i studiepoengproduksjonen per student under pandemien.

Kandidatproduksjonen på bachelornivå har økt kraftig de siste fire årene, fra 419 kandidater i 2018 til 715 kandidater i 2022. På masternivå hadde fakultetet i 2022 noe færre kandidater enn i rekordåret 2021. Totalt fullført 214 kandidater masterprogram i 2022.

Nye studieprogram

Med studieplassene vi ble tildelt under pandemien (koronaplassene) så fakultetet en mulighet til å etablere nye studietilbud innen lektorutdanningen, kunstig intelligens, og informasjonsteknologi og økonomi. Programmene startet opp høsten 2021 og er svært vellykkede program med gode søkertall og høye poenggrenser. Nå når koronaplassene blir trukket tilbake står disse programmene uten basisfinansiering. Med støtte i Utsynsmeldingens etterlysning av satsing på IT-studier og Kunnskapsdepartementets ønske om mer utdanning innenfor kunstig intelligens og lærerutdanningen, ber vi om å få tilført studieplasser til studieprogram som nå står uten finansiering.

Det gjelder:

- Informasjonsteknologi og økonomi (sivilingeniør) master 5 år (MASV-ITØK) 25 plasser
- Kunstig intelligens, bachelor 3 år (BASV-AIKI) 45 plasser. 45 plasser er en økning med 15 plasser i forhold til dagens program.
- Lektorprogrammet i samfunnsfag 5 år (sosiologi) 17 plasser

I tillegg arbeider flere av fagmiljøene ved fakultetet med å utvikle nye studietilbud innen satsingsområdene KI og IKT. Disse svarer også godt på Kunnskapsdepartementets bekymring om at det utdannes for få kandidater med IKT/KI kompetanse.

Når det gjelder lektorprogrammet spesielt ble dette kun delvis finansiert med koronaplasser. Øvrige studieplasser skulle finansieres med en omgjøring av 30 PPU plasser. Denne omgjøringen resulterte imidlertid ikke i en økning i rammen for fakultetet. Vi ber på nytt om en kompensasjon for manglende overføring av PPU plasser og ønsker at det legges til grunn når ytterligere PPU plasser skal gjøres om til lektorplasser.

Utviklingen av nye studieprogram forutsetter i utgangspunktet tilføring av ferske midler til instituttene i form av nye studieplasser. I tillegg til ressursene som kreves til undervisning, sensur og administrasjon av nye program, er det også selve utviklingen av programmene ressurskrevende.

Studieprogram under utvikling:

- *Masterprogram i kognitiv vitenskap/kunstig intelligens (Institutt for informasjons- og medievitenskap)*: Instituttet ser på muligheten for å utvikle en mastergrad i kognitiv vitenskap/kunstig intelligens, forutsatt tildeling av ressurser til arbeidet. Instituttet har særlig kompetanse på området «society or human centered AI». Planen svarer til regjeringens etterlysning av mer kapasitet innenfor IT-studier i Utsynsmeldingen. Programmet kan tidligst ha oppstart høsten 2026. Vi ber om 20 studieplasser til programmet.
- *Bachelorprogram i kommunikasjon, teknologi, demokrati, samfunn (Institutt for informasjons- og medievitenskap)*: Instituttet har potensial for å utvikle et tverrfaglig bachelorprogram i kommunikasjon, teknologi, demokrati, samfunn. Grunnleggende samfunnsvitenskapelige problemstillinger knyttet til AI, algoritmer, identitet og offentlighet vil være sentrale i et slikt studium. Programmet kan tidligst ha oppstart høsten 2027. Vi ber om 25 studieplasser til programmet.
- *Masterprogram i spillstudier (Institutt for informasjons- og medievitenskap)*: Utviklingen av et masterprogram i spillstudier diskuteres fortsatt med Det humanistiske fakultet og Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier. Med bakgrunn i opprettelsen av Center for Digital Narrative og instituttets nye forskningsgruppe for dataspill og virtuelle miljøer ønsker fagmiljøet å arbeide videre med utviklingen av programmet. Vi ber om 15 studieplasser til programmet på SV-fakultetet, og regner med et tilsvarende antall studieplasser fra HF.
- *Masterprogram i migrasjon (Institutt for sosialantropologi)*: Institutt for sosialantropologi har samarbeidet med Roskilde Universitet om opprettingen av en *Joint Master in Migration and Integration* med støtte fra Nordisk råd. Programmet ble vedtatt opprettet i UiBs universitetsstyre i 2021, men dessverre ble programmet ikke akkreditert i Danmark. Institutt for sosialantropologi vil se hvordan de kan bygge videre på dette arbeidet for å utvikle et tverrfaglig masterprogram i migrasjon. Vi ber om 20 studieplasser til programmet.
- *Masterprogram i anvendt fjernmåling (Institutt for geografi)*: Institutt for geografi ønsker å se på muligheten for å opprette et nytt engelskspråklig masterprogram innenfor geografisk informasjonssystem (GIS) og fjernmåling (applied remote sensing) ved instituttet. Vi ber om 20 studieplasser til programmet.
- *Studieprogram i statsvitenskap, filosofi og økonomi (PPE) (Institutt for økonomi, Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for filosofi- og førstesemesterstudier)*: Institutt for økonomi og Institutt for sammenliknende politikk er i dialog med Institutt for filosofi- og førstesemesterstudier ved HF-fakultetet om et program i statsvitenskap, filosofi og økonomi (PPE). HF søkte humaniorasatsingen om penger til utvikling av PPE-programmet, og det er nedsatt en arbeidsgruppe som jobber med programmet og som skal levere en rapport høsten 2023. Vi ber om 10 studieplasser til SV-fakultetet og regner med tilsvarende antall studieplasser for HF fakultetet.

- Master's programme in Politics and Governance of Global Challenges (Institutt for politikk og forvaltning): Instituttet har gjennomført en større omlegging av Master's program in Public Administration, med oppstart fra høsten 2023. Det reviderte programmet innebærer blant annet en vektlegging av globale utfordringer og tydeliggjøring av utdanningens arbeidslivsrelevans. Det er høye søkertall og stor etterspørsel etter studieprogrammet og det er derfor ønskelig å øke kapasiteten på det nye programmet også for å kunne opprettholde en bred sammensetting av studenter fra Norge og Europa. Vi ber om 20 studieplasser til programmet.

3 Langtidsbudsjett for perioden 2025 – 2027

Tabell 3 Langtidsbudsjett for inntekter

Budsjett GB (i 1000 kroner)	Bud 2025	Bud 2026	Bud 2027
Basis	139 133	134 175	130 247
Resultatbasert uttelling åpen ramme	146 435	155 260	164 042
Resultatbasert uttelling lukket ramme	25 922	29 211	29 671
Delsum annuum	311 490	318 646	323 960
Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	67 164	70 278	72 384
Øremerkede midler annet	6 238	6 440	4 852
Delsum øremerket	73 402	76 719	77 236
Sum KD-inntekt	384 893	395 364	401 196
Instituttinntekter annuum	10 420	10 727	11 040
Instituttinntekter øremerket	-	-	-
Sum instituttinntekter	10 420	10 727	11 040
GA-inntekt som settes av for investeringer	-3 384	-3 483	-3 585
GP-inntekt som settes av for investeringer	-530	-545	-561
Investeringer finansiert av BOA	-206	-212	-218
Avskrivningsinntekter	4 500	4 500	4 500
Inntekter til investering/avskrivning	380	260	136
Sum grunnbevilgning	395 693	406 351	412 372
Bidragmidler NFR	65 000	65 000	67 000
Bidragmidler EU	36 000	37 000	38 000
Bidragmidler andre inkl. oppdragsmidler	33 000	35 000	35 000
Sum bidrags- og oppdragsmidler	134 000	137 000	140 000
Sum totalt inntektsbudsjett	529 693	543 351	552 372

Tabell 3 viser et estimat på antatt inntektsutvikling i årene 2025-2027 med nåværende finansieringsmodell. Det er lagt til grunn en rekke forutsetninger for å nå disse inntektsmålene. Det er lagt til grunn en lønns- og prisstigning på 4 % (3 % fra og med 2026), 1,75 % statlige kutt i hele perioden, og 0,4 % for prioriterte formål ved UiB. På grunn av de nevnte kuttene og kutt i 60 koronastudieplasser forventer fakultetet en nedgang i basis. Fakultetet har lagt inn i rammen reinvesteringer i utsyr til MCB, samt en forventning om andre øremerkede bevilgninger.

Det forventes videre en vekst i resultatinntekter både i åpen og lukket ramme. På utdanningssiden forventes det at studiepoengproduksjonen igjen vil øke etter en reduksjon i 2022 i forhold til topp årene under pandemien. Vi forventer en fortsatt

vekst i studenttallet i forbindelse med at flere nye studieprogram ikke er fullt utbygget enda. Studiepoengproduksjonen per student falt i 2022, men vi forventer at også den vil kunne øke i årene fremover. Som en følge av dette antar vi derfor at også kandidatproduksjonen vil øke. De integrerte masterprogrammene økonomi og informasjonsteknologi og lektorutdanningen vil for eksempel få første kull med kandidater i 2026.

Videre er det også grunn til å forvente vekst i antall utvekslingsstudenter. Vi er nesten tilbake på samme nivå som før pandemien, og med flere studieprogram som legger til rette for utveksling og nye attraktive avtaler virker det realistisk. Vi forventer også en moderat vekst i antall doktorgrader, pga. økningen av stipendiater i BOA-aktiviteten, inkludert SFlen, men ser også at egenfinansierte ph.d. går ned. SV-fakultetet har også en forventning om å få et høyere måltall for rekrutteringsstillingene i grunnbevilgningen. Videre har vi lagt til grunn en forventning om øremerkede midler til ulike formål gjennom perioden slik som til videreføring av DIGSSCORE, og utstyr til MCB.

Når det gjelder BOA-aktiviteten har vi lagt til grunn at vi fortsatt lykkes med det målrettede arbeidet som gjøres for å øke BOA-aktiviteten. Prognosen for BOA-aktiviteten i 2023 er kr 125 mill., og måltall for 2024 er kr 130 mill. I langtidsbudsjettet legger vi til grunn at BOA-aktiviteten vil øke til kr 140 mill. i 2027. Dette er en vekst på 12 % sammenlignet med prognose for 2023, og en vekst på 8 % sammenlignet med måltall 2024. Det er budsjettet med størst vekst fra 2023 til 2024, noe som i all hovedsak knyttet til vekst i EU-porteføljen vår. Veksten fra 2024 til 2025 forutsetter at infrastrukturens øknaden KODEM innvilges.

Fakultetet har hatt en kraftig vekst i BOA-aktiviteten fra 2019, som var det siste normalåret før pandemien. Gjennom den satsingen som har vært på EU, har vi lykkes med å få tilslag på flere søknader enn tidligere, og EU-aktiviteten har dermed hatt en kraftig økning. Samtidig har NFR i år skjøvet en del av FRIPRO-utlysningene fra februar til å ha løpende frist fra midten av oktober. Dette tenker vi er med å påvirke at tilveksten av nye prosjekter i 2023, ikke har blitt helt som forventet. For å vokse er vi avhengig av at summen av prosjektene som innvilges er større enn de som avsluttes. Den moderate veksten fra 2024 betyr derfor ikke at ambisjonene er lavere enn før, det er mer et resultat av at vi må dekke opp for prosjekter som avsluttes samtidig som vi har et år med lavere tilvekst enn tidligere. På sikt legger vi opp til høy aktivitet og videre vekst i BOA-aktiviteten.